Dosar nr. PIGD 2-23152591-28-2-26102023
Dosar nr. manual 2-1286/2023

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

17 mai 2024 or. Briceni

Judecătoria Edineț sediul Briceni
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul: Procopișina Aurelia
Grefier Otean-Lupașco Iana
Cu participarea avocatului Basisto Ghenadie
examinând în ședința de judecată publică cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Scutelnic Ivan împotriva Inspectoratului General al Poliției, intervenient accesoriu Ministerul Justiției R Moldova privind încasarea prejudiciului material și moral,

a c o n s t a t a t :

Reclamantul Scutelnic Ivan a înaintat în instanța de judecată o cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului General al Poliției, intervenient accesoriu Ministerul Justiției R Moldova privind încasarea prejudiciului material și moral.

În motivarea cererii reclamantul indică, că la data de 20.12.2021 de către agentul constatator în persoana ofiţerului de sector al Inspectoratului de Poliţie Briceni a Inspectoratului General al Poliţiei Ţurcan Alexandr, a fost întocmit procesul verbal cu privire la contravenţie nr. MAI05412042 din 20 decembrie 2021 cu privire la contravenţie prevăzută de art. 240 al. (1) Cod contravenţional RM, pentru faptul pretins, că , Scutelinic Ivan, la data de 14.12.2021, aproximativ la orele 13.24 cu tractorul ce îi aparţine, de model MTZ, cu n/î TAK 212, pe traseul s. Corjeuţi - s. Bălăşineşti, a murdărit invelişul rutier.

Prin Decizia agentului constatator din cadrul IP Briceni a Inspectoratului General al Poliţiei, Ţurcan Alexandr, adoptată la data de 20.12.2021, Scutelinic Ivan. a fost sancţionat pentru faptele contravenţionale pretinse cu amendă în mărime de 30 unităţi convenţionale, echivalent eu 1500 (una mie cinci sute) lei.

Fiind contestat prin plîngere din 19.01.2022, şi pusă pe rol în instanţă la 27.01.2022, procesul verbal cu privire la contavenţie nr. MAI05412042 din 20 decembrie 2021 şi Decizia agentului constatator din cadrul IP Briceni a Inspectoratului General al Poliţiei, Ţurcan Alexandr, prin hotărîre judecătoriei Edineţ sediul Briceni din 16.12.2022, a admis contestaţia, dispunînd anularea deciziei de sancţionare adoptată de către agentul constatator al IP Briceni Ţurcanu Alexandr la data de 20 decembrie 2021, prin care Scutelinic Ivan a fost sancţionat pentru comiterea contravenţiei prevăzute de art. 240 alin.(l) Cod contravenţional cu amendă în mărime de 30 unităţi convenţionale ce constituie suma de 1500 (una mie cinci sute), cu încetarea procesului contravenţional, din

lipsa faptei contravenţionale.

Indică, că faptul falsificării şi fabricării dosarului contravenţional din 20 decembrie 2021 a fost constatat prin hotărârea din 16 decembrie 2022 a Judecătoriei Edineţ sediul Briceni, a fost anulată decizia agentului constatator cu privire la aplicarea sancţiunii contravenţionale în privinţa sa cu încetarea procesului contravenţional, din lipsa faptei contravenţionale. Consideră, că prin hotărârea judecătorească irevocabilă s-a stabilit, că a fost tras la răspunderc contravenţională şi sancţionat vădit ilegal, contrar prevederilor Codului contravenţional, prin falsificarea unui proces verbal cu privire la contravenţie şi decizii de sancţionare. Ca urmare, i-a fost încălcat grav dreptul fundamental de a nu fi tras la răspundere contravenţională (penală), contrar prevederilor legislaţiei în vigoare şi lezarea prezumţiei de nevinovăţie, încălcare ce cade sub incidenţa art. 6 § 1 CtEDO. Or, în cauza Ziliberberg versus Moldova (cererea nr. 61821/00), CtEDO a reiterat că caracterul general al Codului Contravenţional şi scopul pedepsei, care este atât de a pedepsi, cât şi a preveni, sunt suficiente pentru a arăta în sensul art. 6 CtEDO, că reclamantul a fost acuzat de o abatere penală, procedurile administrative (contravenţionale) cad sub incidenţa caracterului penal al procedurilor şi acestora li se aplică acelaşi principiu precum şi examinarea procedurilor penale.

Indică, că conform art. 384 alin.(2) lit. u) Cod contravenţional, persoana în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional are dreptul să ceară şi să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile sau inacţiunile ilicite ale autorităţii competente să constate contravenţia sau să soluţioneze cauza contravenţională. Potrivit prevederilor art. 1 al Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală. ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti, prezenta lege constituie actul legislativ de bază care reglementează cazurile, modul şi condiţiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile ilicite comise în procesele penale şi contravenţionale de organele de urmărire penală, de procuratură şi de instanţele judecătoreşti. Art. 2 aceleia-şi legi statuiază, că acţiuni ilicite - acţiuni sau inacţiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenţii. ale organului de urmărire penală sau ale instanţei de judecată, care exclud vinovăţia acestora. al căror caracter ilegal se manifesta prin încălcarea principiului general. potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere şi nu poate fi judecată. (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcţie de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanţa de judecată. manifestate prin încălcarea intenţionată a normelor procedurale şi materiale în timpul procedurii penale sau contravenţionale (infracţiuni)...

Din prevederile art. 3 al Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti, în conformitate cu prevederile prezentei legi, este reparabil prejudiciul material şi moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma:

a) reţinerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declaraţie de a nu părăsi localitatea sau ţara. tragerii ilegale la răspundere penală;

b) condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă

neremunerată “ în folosul comunităţii;

c) efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziţiei, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcţie), precum şi în urma altor acţiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice;

d) disupunerii ilegale la arest contravenţional, reţinerii contravenţionale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenţionale de către instanţa de judecată;

e) efectuării măsurilor speciale de investigaţii cu încălcarea prevederilor legislaţiei;

f) ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ştampilelor, precum şi în urma blocării conturilor bancare.

Indică, că prezumţia nevinovăţiei este garantată atât de art. 6 §2 CtEDO, conform căruia orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată pînă ce vinovăția nu va fi legal stabilită, cît și de art. 21 al Constituției R Mioldova care statuează că orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă ce vinovăția sa va fi dovedită în mod legal în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale. Or, legea afirmă nevinovăţia persoanei învinuite de săvârşirea unei infracţiuni fără a condiţiona această prezumţie de dovedirea unui fapt prezumat.

CtEDO în hotărârea din 04 octombrie 2007 în cauza Anghel vs România, cererea nr. 28183/03, referitor la aplicabilitatea articolului 6 CEDO, a remarcat faptul că dreptul interirnu califică drept „faptă penală” contravenţia pentru care reclamantul a fost sancţionat cu amenda, legiuitorul alegând să scoată în afara legii penale unele fapte care au fost săvârşite în împrejurări care conduc la concluzia că acestea nu întrunesc elementele constitutive ale unei infracţiuni. Acest fapt nu este însă determinant pentru aplicabilitatea articolului 6 § 1 din CEDO, întrucât dispoziţiile din dreptul intern nu au decât o valoare relativă (Ozturk vs Germania, hotărârea din 21 februarie 1984. seria A. nr. 73, pag. 19, pct. 52). Având în vedere criteriile stabilite în jurisprudenţa sa constantă în materie (a se vedea. printre altele, Ezeh şi Connors vs Regatul Unit al Marii Britanii (GC), nr. 39665/98 şi 40086/98. pct. 120, CEDO 2003-X), Curtea consideră că, în ciuda naturii pecuniare a sancţiunii aplicate efectiv reclamantului, a cuantumului redus al acesteia şi a naturii civile a legii care sancţionează contravenţia respectivă, procedura în cauză poate fi asimilată unei proceduri penale. Având în vedere numărul mare de infracţiuni uşoare. îndeosebi în domeniul circulaţiei rutiere, un stat contractant poate avea motive serioase să-şi scutească jurisdicţiile de grija de a le urmări şi reprima, încredinţarea acestei sarcini autorităţilor administrative nu contravine prevederilor Convenţiei atât timp cât cel în cauză poate să sesizeze un tribunal oferind garanţiile art. 6 CtEDO, în legătură cu orice decizie luată astfel împotriva sa (Ozturk vs Germania, hotărârea din 21 februarie 1984).

CtEDO în jurisprudenţa sa, analizând caracterul „penal” al contravenţiei, a statuat că o eventuala distincţie între contravenţii şi infracţiuni în legislaţia internă a statelor semnatare ale C'onvenţiei, nu poate avea ca efect scoaterea unei categorii de fapte din sfera de aplicare a art. 6 din CtEDO care garantează dreptul unui individ la un proces echitabil.

Indică, că la caz sunt pertinente şi prevederile art. 5 alin.(l), (2) Cod de procedură civilă, conform cărora orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime. Nici unei persoane nu i se va refuza apărarea judiciară din motiv de inexistenţă a legislaţiei, de imperfecţiune. coliziune sau obscuritate a legislaţiei în vigoare.

Consideră, că caracterul contravenţional al răspunderii angajate lui Scutelinic Ivan, nu poate servi ca temei de respingere a pretenţiei cu privire la încasarea prejudiciului material şi moral cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de stat, inclusiv prin lezarea dreptului la prezumţia de nevinovăţie.

Legislaţia în vigoare nu exclude dreptul persoanei de a pretinde ulterior recuperarea prejudiciului cauzat în rezultatul acţiunilor ilicite, or, am fost supus unei sancţiuni contravenţionale sub formă de amendă contrar prevederilor legale. De altfel, anularea actelor ce au dus la sancţionarea contravenţională a sa, acordă dreptul de a pretinde la recuperarea prejudiciului prin prisma Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 în coroborare cu art. 384 Cod contravenţional.

Art. 3 al Protocolului nr. 7 la CtEDO statuează că atunci când o condamnare penală definitivă este ulterior anulată sau când este acordată graţierea, pentru că un fapt nou sau recent descoperit dovedeşte că s-a produs o eroare judiciară, persoana care a suferit o pedeapsă din cauza acestei condamnări este despăgubită conform legii ori practicii în vigoare în Statul respectiv, cu expecţia cazului în care se dovedeşte că nedescoperirea în timp util a faptului necunoscut îi este imputabilă în tot sau în parte.

Indică, că conform art. 4 al Constituţiei Republicii Moldova, dispoziţiile constituţionale privind drepturile şi libertăţile omului se interpretează şi se aplică în concordanţă cu Declaraţia Universală a Drepturilor Omului, cu pactele şi cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte. Dacă există neconcordanţe între pactele şi tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte şi legile ei interne, prioritate au reglementările internaţionale.

Indică, că intentarea procesului contravenţional în privinţa lui Scutelinic Ivan, şi sancţionarea lui de către agentul constatator al IP Briceni a Inspectoratului General al Poliţiei, sunt acţiuni care în interpretarea CtEDO în materie penală, îi oferă dreptul de a pretinde compensarea prejudiciului cauzat în rezultatul acestora.

Menţionează, că procesul-verbal cu privire la contravenţie nr. MAI05412042 din 20 decembrie 2021 a fost întocmit cu date eronate, false, lipsindu-l intenţionat de dreptul de a fi apărat de un avocat, de a prezenta probe, cereri, plângeri, declaraţii, i-au fost încălcate drepturile prevăzute de Constituţia Republicii Moldova şi CtEDO. Ca rezultat nu a avut parte de un proces echitabil conform art. 6 § 1 CtEDO la întocmirea procesului-verbal, fapt confirmat prin hotărârea din 16 decembrie 2022 a judecătoriei Edineţ sediul Briceni.

Indică, că în cadrul judecării contestaţiei împotriva procesului verbal cu privire la contavenţie nr. MAI05412042 din 20 decembrie 2021 şi Deciziei 20 decembrie 2021 agentului constatator din cadrul IP Briceni a Inspectoratului General al Poliţiei, Ţurcan Alexandr, în prima instanţă a fost asistat de un avocat, care i-a acordat servicii de

asistenţă juridică în cazul din speţă, serviciile care au fost achitate de el în valoare de 4000 lei, astfel prin acţiunile ilegale ale agentului constatator i-a fost cauzat prejudiciu material în sumă de 4000 lei.

La fel urmare acţiunilor ilegale ale agentului constatator, a fost nevoit să o conteste în instanţă, să întrepindă anumite acţiuni întru realizarea dreptului la apărare, în cadrul realizării cărora a suportat stresuri psihologice, emoţionale, astfel i-a fost cauzat prejudiciul moral, estimat la suma de 10000 de lei, care rezultă din: sentimente de frustrare cauzate de caracterul ilegal al acţiunilor IP Briceni a Inspectoratului General al Poliţiei, comise vădit contrar legislaţiei; suferinţe continue din cauza ilegalităţilor comise în privinţa sa, prin adoptarea unei decizii de sancţionare ilegale, acţiuni ce demonstrează ignorarea intenţionată a legislaţiei în vigoare; anxietate cauzată de incertitudinea creată de angajaţii IP Briceni al Inspectoratului General al Poliţiei, din comportamentul cărora a înţeles că ilegalităţile comise, în viziunea lor, este o normă de drept; suferinţe psihice, stresuri, nervi, griji, afectare sufletească şi spirituală, oboseală, dificultăţi, demoralizare, descurajare; hedonisit - limitarea de a se bucura de plăcerea vieţii, de satisfacţii spirituale şi materiale.

Prin cerere reclamantul Scutelnic Ivan solicită;

-Constatarea încălcării dreptului de a nu fi tras ilegal la răspundere contravențională

-Constatarea încălcării dreptului la un proces echitabil, prevăzut de art. 6 § 1 CtEDO prin întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenţie nr. MAI05412042 din 20 decembrie 2021 şi aplicarea unei sancţiuni vădit ilegale, prin fabricarea şi falsificarea dosarului contravenţional (penal) din 20 decembrie 2021.

-Incasarea de la Inspectoratul General al Poliţiei în beneficiul său a prejudiciului material în sumă de 4000 lei şi moral în mărime de 10000 lei cauzat prin fabricarea, falsificarea şi aplicarea ilegală în privinţa sa a unei sancţiuni contravenţionale (penale).

-Să se încaseze din contul pîrîţilor în beneficiul său cheltuielile de judecată suportate în legătură cu depunerea şi examinarea prezentei cereri.

-Să fie scutit de plata taxei de stat în conformitate cu art.85 al.l lit.l) CPC.

La data de 19 decembrie 2023, reprezentantul pârâtului, Inspectoratul General al Poliției își expune poziția referitor la cererea de chemare în judecată prin referința pe care o depune, unde menționează că, pretenţiile înaintate de către reclamant prin cererea de chemare în judecată nu le recunoaşte, consideră a fi lipsite de suport juridic, neîntemeiate şi pasibile de a fi respinse (f.d.23-27).

Indică, că la data de 20.12.2021 de către agentul constatator în persoana ofiţerului de sector al Inspectoratului de Poliţie Briceni a Inspectoratului General al Poliţiei, Ţurcan Alexandr, a fost întocmit procesul verbal cu privire la contravenţie nr. MAI05412042 din 20 decembrie 2021,prevăzută de art. 240 al. (1) Cod Contravenţional RM, pentru faptul pretins, că, Scutelinic Ivan, la data de 14.12.2021, aproximativ la orele 13.24, cu tractorul ce îi aparţine, de model MTZ, cu n/î TAK 212, pe traseul s. Corjeuţi - s. Bălăsineşti, a murdărit învelişul rutier.

Prin Decizia agentului constatator din cadrul IP Briceni a Inspectoratului General al Poliţiei, Țurcan Alexandr, adoptată la data de 20.12.2021, Scutelinic Ivan, a fost

sancţionat pentru faptele contravenţionale pretinse cu amendă în mărime de 30 unităţi convenţionale, echivalent cu 1500 (una mie cinci sute) lei.

Prin hotărârea judecătoriei Edineţ, sediul Briceni din 16 decembrie 2022 procesul verbal cu privire la contravenţie întocmit în baza art.240 al.l Cod Contravenţional în privinţa reclamantului a fost încetat în legătură cu lipsa elementelor contraventiei în actiunile reclamantului.

Indică, că în conformitate cu art.211 alin.(l) din Codul de procedură civilă, în cadrul examinării cauzei în fond, preşedintele şedinţei este obligat să asigure participanţilor la proces posibilitatea expunerii considerentelor referitoare la circumstanţele de fapt şi de drept ale cauzei, la completări, la cercetarea şi aprecierea probelor administrate în condiţiile prezentului cod. în acest scop, judecătorul trebuie, după caz, să elucideze împreună cu participanţii la proces circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei şi să cerceteze probele din dosar. Inspectoratul general al Poliţiei, accentuează că, potrivit recomandărilor Avizului nr.ll din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti se invocă că o motivaţie şi o analiză clară, sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil.

Inspectoratul General al Poliţiei, menţionează că art.6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justiţiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligaţiei instanţelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanţelor pricinii. Indatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fară a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanţie pentru justiţiabil, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de ar putea exercita un eficient control judiciar.

Indică, că potrivit art. 118 alin.(l) din Cod de procedură civilă - fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel, iar conform alin.3 circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sânt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate. Este de remarcat că aceste elemente nu au fost constatate, or potrivit rigorilor art.384 alin.(2) lit. u) din Codului Contravenţional, persoana în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional are dreptul să ceară şi să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile sau inacţiunile ilicite ale autorităţii competente să constate contravenţia sau să soluţioneze cauza contravenţională.

Prin urmare, pentru antrenarea unei astfel de răspunderi a autorităţii competente să soluţioneze cauza contravenţională este necesar ca acţiunile să fie ilicite, însă prin hotărârea instanţei de judecată pe cauza contravenţională nu au fost constatate acţiuni nelegitime ale autorităţii competente să soluţioneze cauza contravenţională, or potrivit art.458 alin.(l) din Cod Contravenţional, examinând cauza contravenţională, instanţa de judecată este obligată să determine:

- caracterul veridic al contravenţiei imputate;

- existenţa cauzelor care înlătură caracterul contravenţional al faptei;
- vinovăţia persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţionale
- existenţa circumstanţelor atenuante şi/sau agravante;
- necesitatea sancţionării şi, după caz, caracterul sancţiunii contravenţionale;
- alte aspecte importante pentru soluţionarea justă a cauzei.

Indică, că potrivit art.450 alin.(2) din Codul Contravenţional, constatând în procesul de judecată fapte de încălcare a legalităţii şi a drepturilor omului, instanţa de judecată emite, odată cu hotărârea şi o încheiere interlocutorie, prin care aceste fapte se aduc la cunoştinţă procurorului şi, după caz, persoanei cu funcţie de răspundere responsabilă, iar potrivit revendicărilor art.2036 alin. 1 al Codului Civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri.

Menţionează, că acordarea reparării unui anumit prejudiciu este condiţionat de acţiunile solicitantului, în cazul în care cel prejudiciat omite cu intenţie ori din culpă gravă înlăturarea prejudiciului prin mijloace legale, obligaţia de reparare nu se naşte.

Potrivit art.384 aln.2 Cod Contravenţional, persoana în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional are dreptul să ceară şi să primească repararea prejudiciului cauzat de acţiunile nelegitime ale autorităţii competente să „ solutioneze cauza contraventională.

Indică, că dispoziţiile normelor Codului Contravenţional în care sunt prevăzute drepturile de recuperare a prejudiciului material presupus cauzat sunt aplicabile în cadrul proceselor contravenţionale, iar în momentul în care nu sa beneficiat de aceste drepturi în cadrul procesului contravenţional, fiind emise hotărâri definitive asupra cazului contravenţional, aceste prevederi nu mai sunt aplicabile în cadrul procesului civil.

Indică, că reclamantul Scutelinic Ivan nu a prezentat probe veridice, admisibile, pertinente şi concludente care să confirme faptul prejudicierii considerabile, iar reieşind din jurisprudenţa CEDO, survenirea prejudiciului ca urmare a săvârşirii încălcării trebuie să fie certă şi nu presupusă, potrivit căruia despăgubirile trebuie să prezinte un raport rezonabil de proporţionalitate cu atingerea adusă reputaţiei, având în vedere, totodată, gradul de lezare a valorilor sociale ocrotite, intensitatea şi gravitatea atingerii adusă acestora.

Astfel, Inspectoratul General al Poliţiei, comunică că reclamantul Scutelinic Ivan nu a dovedit faptul cauzării prejudiciilor morale în privinţa sa în mărime de 10 000 lei, or urmăreşte scopul de îmbogăţire fară justă cauză, fapt ce determină că pretenţiile înaintate sunt neîntemeiate şi nu pot fi admise din lipsa temeiului legal în acest sens.

Conform art.117 alin.(l) din Codul de procedură civilă, probe în pricini civile sunt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la« constatarea circumstanţelor ce justifică pretenţiile şi obiecţiile părţilor, precum şi altor circumstanţe importante pentru justa soluţionare a pricinii.

Potrivit art.121 alin.(l) din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante

pentru soluţionarea justă a cazului. În conformitate cu prevederile art.130 alin.(l) din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima convingere, bazată pe cercetarea multilaterală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Conform art.240 alin.(l) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.

Indică, că potrivit prevederilor art. (1) din Legea nr.l545-XIII din 25.02.1998 „Prezenta lege constituie actul legislativ de bază care reglementează cazurile, modul şi condiţiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile ilicite comise în procesele penale şi contravenţionale de organele de unnărire penală, de procuratură şi de instanţele judecătoreşti."

Totodată, conform prevederilor alin.(l) art. 3 din Legea nr. 1545-XIII/1998, este reparabil prejudiciul material şi moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma:
-reţinerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declaraţie de a nu părăsi localitatea sau ţara, tragerii ilegale la răspundere penală;
-condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunităţii;
-efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziţiei, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcţie), precum şi în urma altor acţiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice;
-supunerii ilegale la arest contravenţional, reţinerii contravenţionale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenţionale de către instanţa de judecată;
-efectuării măsurilor speciale de investigaţii cu încălcarea prevederilor legislaţiei;
-ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ştampilelor, precum şi în urma blocării conturilor bancar.

Indică, că potrivit art. 7 din Legea nr. 1545-XIII /1998, în cazurile menţionate la art.3 alin.(l), persoanei fizice sau juridice i se compensează sau i se restituie:
-salariul şi alte venituri provenite din muncă, ce constituie sursa ei principală de existenţă, de care a fost privată în urma acţiunilor ilicite;
-pensia sau indemnizaţia a cărei plată a fost sistată ca urmare a arestului ilegal şi ţinerii sub arest;
-averea (inclusiv depunerile băneşti şi dobânzile aferente, obligaţiile împrumuturilor de stat şi câştigurile aferente) confiscată ori trecută în venitul statului de către instanţa judecătorească sau ridicată de organul de urmărire penală, precum şi averea sechestrată;
-amenzile percepute ca urmare a executării sentinţei judiciare şi cheltuielile de judecată suportate de persoana fizică în legătură cu acţiunile ilicite;
-sumele plătite de ea pentru asistenţa juridică;
-cheltuielile pentru tratamentul ei, tratament detenuinat de aplicarea faţă de aceasta a unor acţiuni ilicite (a maltratării);
-cheltuielile efectuate în legătură cu chemările în organul de urmărire penală, organul

procuraturii sau în instanţa judecătorească.

Se invocă, că potrivit art. 10 a1 Legii citate, dreptul persoanei fizice la repararea prejudiciului moral în mărimea şi în modul stabilite de prezenta lege apare în cazurile specificate la art.6., dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea şi modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul:

-devenirii definitive şi irevocabile a sentinţei de achitare;

-scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare;

-adoptării de către instanţa judecătorească a hotărârii cu privire la anularea arestului contravenţional în legătură cu reabilitarea persoanei fizice;

-adoptării, de către judecătorul de instmcţie, în condiţiile art. 313 alin.(5) din Codul de procedură penală, în privinţa persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, a încheierii privind declararea nulităţii actelor sau acţiunilor organului de urmărire penală sau organului care exercită activitate specială de investigaţii.

Indică că, pentru angajarea statului pentru prejudiciul cauzat prin erori judiciare şi de urmărire penale, este nevoie de existenţa faptei ilicite, respectiv nu orice acţiune a organelor de drept atrage răspunderea statului, la caz atragerea la răspundere contravenţională şi aplicarea de către agentul constatator a amenzi contravenţionale nu atrage răspunderea satului.

Indică că, întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenţie constituie o modalitate legală de desfaşurare a procesului contravenţional, iar însăşi pomirea procesului contravenţional cu privire la contravenţie, recunoaşterea persoanei în calitate de contravenient sunt măsuri procesuale ce ţin de procesul contravenţional care nu încalcă în esenţă drepturilor ale persoanei şi nu cauzează prejudicii dacă nu sunt definitive şi dacă nu afectează iremediabil drepturi ale persoanei în privinţa cărei se întocmeşte proces-verbal cu privire la contravenţie.

Afirmă că, la momentul depistării comiterii unei fapte care poate fi calificată drept contravenţie, agentul constatator este obligat nemijlocit de a întreprinde toate măsurile prevăzute de legislaţia contravenţională, aceste acţiuni nu pot fi calificare , drept acţiuni ilicite, deoarece îndeplinirea cu exactitate a atribuţiilor de serviciu este o obligaţie directă şi iminentă, motiv din care nu pot fi reţinute argumentele reclamantului că acţiunile agentului constatator i-ar fi cauzat prejudicii.

Specifică că, procesul-verbal cu privire la contravenţie a fost întocmit nu de către o autoritate publică, dar de către agentul constatator, de unde reiese că instituţia nu poate răspunde pentru acţiunile agentului constatator, care acţionează independent şi în conformitate cu legislaţia în vigoare.

Totodată, în conformitate cu prevederile pct. 13, 14, 15 ale Hotărârii Plenului Curţii Supreme de justiţie a Republicii Moldova nr.9 din 09.10.2006 „Cu privire la aplicarea de către instanţele de judecată a legislaţiei ce reglementează repararea prejudiciului moral”, Prejudiciul moral cauzat în urma acţiunilor ilicite ale organelor urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti este reparabil în următoarele cazuri:

-reţinerea ilegală, aplicarea ilegală a măsurii represive de ţinere sub arest, tragerea ilegală

la răspundere penală, condamnarea ilegală;
-efectuarea ilegală a percheziţiei, ridicarea, punerea ilegală sub sechestru a averii, eliberarea ilegală din funcţie;
-supunerea ilegală la arest administrativ;
-confiscarea ilegală a averii, aplicarea ilegală a amenzii;
-efectuarea măsurilor operative de investigaţii cu încălcarea prevederilor legislaţiei;
-ridicarea ilegală a documentelor contabile, a banilor, ştampilelor, precum şi blocarea conturilor bancare.

Dreptul la repararea prejudiciului moral cauzat în urma acţiunilor ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti apare în cazul:
-pronunţării sentinţei de achitare;
-scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare;
-adoptării de către instanţa de judecată a hotărârii cu privire la anularea arestului administrativ în legătură cu reabilitarea persoanei fizice;
-adoptării de către Curtea Europeană pentru Drepturile Omului sau de către Comitetul de Miniştri al Consiliului Europei a hotărârii cu privire la repararea prejudiciului sau realizării acordului amiabil dintre persoana vătămată şi reprezentantul Guvemului RM la aceste instituţii;
-efectuării măsurilor operative de investigaţii cu încălcarea prevederilor legislaţiei până la intentarea dosamlui penal, cu condiţia că, în termen de şase luni de la efectuarea unor astfel de măsuri, hotărârea de a intenta un dosar penal n-a fost luată sau a fost anulată.

Conform art. 11 alin. (3) din Legea nr. 1545 /1998, în toate cazurile, instanţa de judecată se va baza pe principiile compensării rezonabile şi echitabile a prejudiciului moral.

Indică, că în temeiul art. 2007 alin. (1) Cod civil, prejudiciul cauzat persoanei prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a măsurii preventive sub forma arestului preventiv sau sub forma declaraţiei scrise de a nu părăsi localitatea, prin aplicarea ilegală în calitate de sancţiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunităţii se repară de către stat integral, indiferent de vinovăţia persoanelor de răspundere ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanţelor de judecată.

Or, prevederile Legii prenotate privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti, reglementează expres, în mod limitativ cazurile şi condiţiile răspunderii patrimoniale a statului pentru erorile comise de organele de urmărire penală, procuratură şi instanţele judecătoreşti.

Indică, că potrivit dispoziţiei generale stipulate la art.l din Legea nr.1545/ 1998 „Prezenta lege constituie actul legislativ de bază care reglementează cazurile, modul şi condiţiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile ilicite comise în procesele penale şi contravenţionale de organele de urmărire penală, de procuratură şi de instanţele judecătoreşti.”

Respectiv, la interpretarea prevederilor art.13 alin.(l) a aceluiaşi act legislativ, „Prejudiciul material şi moral cauzat prin aplicarea ilicită a amenzilor contravenţionale de către alte organe decât instanţa de judecată se repară de către aceste organe.” şi anume sintagma „se repară de către aceste organe” urmează a fi interpretată în sensul restrictiv al organelor stipulate la art. 1 a actului legislativ, ori această lege prevede limitativ organele, cazurile şi temeiurile de acordare a prejudiciului material şi/sau moral.

Menţionează, că toate probele reclamantului în confirmarea prejudiciului material şi moral suferit sunt neîntemeiate. Totodată, în conformitate cu prevederile Legii nr. 1545/1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti, respectiv legislaţia prevede limitativ cazurile şi condiţiile răspunderii patrimoniale ale statului pentru erorile comise de organele de urmărire penală, procuratură şi instanţele judecătoreşti, în context, acordarea unui pretins prejudiciu moral în cazurile contravenţionale nu sunt indicate.

Menționează, că practica judiciară în cazuri similare este pe poziţia netemeiniciei pretenţiilor de recuperare a prejudiciului material şi moral, şi anume a Deciziei Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ lărgital Curţii Supreme de Justiţie nr.2ra-150/14 din 29.01.2014, Deciziei Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie nr.2ra-1700/15 din 26.08.2015 şi a Deciziei Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ lărgit al Curţii Supreme de Justiţie nr.2ra-234/16 din 10.02.2016, menţionăm că în aceste Hotărâri este indicat expres asupra faptului de respingere a acţiunilor prin care au fost solicitate recuperarea presupuselor prejudicii materiale şi morale în cauze similare.

Indică, că faptul, că reclamantul Scutelnic Ivan cere de a i se repara prejudiciul material, sub forma compensării sumelor plătite pentru asistenţă juridică este unul incontestabil. Totuşi, realizarea lui este ţinută de o justă calificare a raportului juridic material litigios şi utilizarea metodelor coerente de apărare.

Prin referință, Inspectoratului General al Poliției solicită respingerea acțiunii înaintate de către reclamantul Scutelnic Ivan ca fiind neîntemeiată.

La data de 12 decembrie 2023 reprezentantul pârâtului, Ministerul Justiției al RM, a expediat o referință în adresa instanței de judecată prin care își expune poziția asupra pretențiilor înaintate de reclamant, și prin care califică cererea de chemare în judecată înaintată ca fiind netemeinică și nefondată, solicitînd respingerea acestei (f.d.18-21).

În motivarea referinței, se invocă, că elucidarea cazurilor şi condiţiilor de răspundere patrimonială se face prin lege specială, actualmente, o asemenea lege specială este Legea nr.l545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti (în continuare Legea nr. 1545).

Astfel, potrivit art. 1 din Legea nr.1545,prezenta lege constituie actul legislativ de bază care reglementează cazurile, modul şi condiţiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile ilicite comise în procesele penale şi contravenţionale de organele de urmărire penală, de procuratură şi de instanţele

judecătoreşti. În vederea stabilirii temeiniciei acţiunii, necesită a fi întrunite în mod expres cazurile prevăzute la art. 3 şi 6 din Legea nr. 1545/1998. Astfel, pretenţiile urmează să se încadreze iniţial prin prisma art. 3 din lege, în condiţiile respectării cumulative şi a prevederilor art. 6 din Legea nr. 1545/1998. Acest deziderat este confîrmat în cauza Chirică Ruslan vs Ministerul Justiţiei (dosar nr. 2ra-1635/21), iar încheierea Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie din 17 noiembrie 2021 indică expres: „Instanţa de apel a reţinut că pentru a fl întemeiate pretenţiile de încasare a prejudiciului material şi a celui moral în condiţiile Legii nr.1545 din 25 februarie 1998, în primul rând acestea trebuie să fie pasibile reparării prin prisma art. 3 din lege, în condiţiile respectării cumulative a dispoziţiilor art. 6 al aceleiaşi legi. ”

Indică, că conform prevederilor art.6 din Legea menţionată, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea şi modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul, devenirii definitive şi irevocabile a sentinţei de achitare, scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare, adoptării de către instanţa judecătorească a hotărîrii cu privire la anularea arestului administrativ sau a muncii corecţionale în legătură cu reabilitarea persoanei fizice, adoptării, de către judecătorul de instrucţie, în condiţiile art.313 alin.(5) din Codul de procedură penală, în privinţa persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, a încheierii privind înfăptuirea, în timpul procesului penal, a măsurilor operative de investigaţii cu încălcarea prevederilor legislaţiei.

De asemenea, potrivit prevederilor art.3, alin.(l) din aceiaşi Lege, este reparabil prejudiciul material şi moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma: reţinerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declaraţie de a nu părăsi localitatea sau ţara, tragerii ilegale la răspundere penală; condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunităţii; efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziției, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcţie), precum şi în urma altor acţiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fiizice sau juridice; supunerii ilegale la arest administrativ, reţinerii administrative ilegale sau aplicării ilegale a amenzii administrative de către instanta de iudecată; efectuării măsurilor operative de investigaţii cu încălcarea prevederilor legislaţiei; ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a şlampilelor, precum şi în urma blocării conturilor bancare.

Indică,că reieşind din conţinutul dispoziţiilor legale enunţate supra, consideră, că pentru angajarea răspunderii Statului în urma prejudiciul cauzat prin pretinsele acţiuni ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti, sunt necesare unele condiţii speciale, şi anume existenţa dreptului reclamantului de a solicita repararea preiudiciului, or, nu orice acţiune a organelor de drept şi judecătoreşti atrage răspunderea Statului.

Indică, că coroborând normele legale citate mai sus cu circumstanţele de fapt şi drept a prezentei speţe, remarcă că reclamantul nici nu posedă dreptul prin prisma Legii nr. 1545 să solicite despăgubiri pecuniare, în condiţiile în care reclamanlul nu se

regăseşte în una din situaţiile prevăzute de art. 3 şi 6 din Legea nr. 1545, că pentru aplicabilitatea prevederilor Legii nr. 1545, în fiecare caz în care se pretinde încasarea despăgubirilor materiale şi morale cauzate prin pretinsele acţiuni ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti, urmează să existe şi să fie întrunite cumulativ (minim o condiţie), atât circumstanţele prevăzute de art.6 - dreptul la repararea prejudiciului, cât şi de art.3 - cazurile de reparare a prejudiciului material şi moral. Iar art. 10 din legea nr. 1545/1998 indică că „dreptul persoanei fizice la repararea prejudiciului moral în mărimea şi în modul stabilite de prezenta lege apare în cazurile specificate la art. 6 ”.

Astfel, arestă neîntrunirea expresă a prevederilor art. 3 şi 6 din Legea nr. 1545/1998, ceea ce indică asupra lipsei dreptului reclamantului de a solicita compensarea prejudiciului în baza legii indicate supra. Revenind la subiectul condiţiilor Legii nr. 1545/1998, ulterior unei eventuale întrunirii a prevederilor art. 3 şi 6 din Legea precitată (ceea ce nu s-a realizat), urmează a fi aplicate în mod exclusiv prevederile art. 13 alin. (1) din Legea nr. 1545, care indică că „prejudiciul material şi moral cauzat prin aplicarea ilicită a amenzilor contravenţionale de către alte organe decît instanţa de judecată se revară de către aceste organe ”.

Indică, că în eventualitatea întrunirii condiţiilor Legii nr. 1545/1998 (ceea ce nu se atestă), având în vedere art. 13 alin. (1) din legea precitată, este inadmisibilă eventuala pretindere ulterioară a încasării oricăror sume pretinse, din contul bugetului de stat, în situația în care legea specială indică în mod expres faptul că prejudiciul atât material cât si moral se repară din contul bugetelor organelor respective, ulterior stabilirii faptului întrunirii condițiilor art. 3 si 6 din Legea nr. 1545/1998.

Invocă, că studiind pretenţiile reclamantului, acesta solicită, în mod eronat, încasarea cheltuielilor de judecată, în mod solidar, din contul pârâților constituind pretenţii incompatibile cu prevederile art. 13 alin. (1) din Legea nr. 1545/1998.

Cu titlu de jurisprudenţă naţională relevantă, invocă cauza Dovgani Anatoli împotriva Inspectoratului Naţional de Securitate Publică, intervenient accesoriu Ministerul Justiţiei, decizia Curţii Supreme de Justiţie din 16 februarie 2022 (dosar nr. 2ra-2010/21), unde s-a dispus încasarea prejudiciului pretins, anume din contul organului care a aplicat amenda contraventională. Acest fapt demonstrează implicit caracterul nefondat al pretenţiilor reclamantului.

Precizează, că potrivit prevederilor, art.384, alin. (2), lit. u) a Codului Contravenţional, „persoana în privinţa căreia a fost pornit proces contravenţional este în drept să ceară şi să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile sau inacţiunile ilicite ale autorităţii competente să constate contravenţia sau să soluţioneze cauza contravenţională”. Iar, potrivit alin. (3^1) a normei respective, dreptulprevăzut la alin. (2) lit. u) se oferă doar în cazul în care prin hotărâre judecătorească definitivă s-a constatat caracterul ilicit al acţiunilor sau al inacţiunilor autorităţii competente să constate contravenţia sau să soluţioneze cauza contravenţională.

Indică, că dreptul persoanelor de recuperare a prejudiciului cauzat survine numai în cazul şi perioada procesului contraventional, iar procesul contravenţional a fost finalizat, fapt demonstrat prin hotărârile emise pe cauza contravenţională.

Indică, că deşi reclamantul în cadrul examinării cauzelor contravenţionale avea dreptul de a solicita recuperarea prejudiciului în cadrul procesului contravenţional, din motive necunoscute nu a facut-o. Potrivit art. 2006 alin. (3) Cod Civil, „obligaţia de reparare a prejudiciului nu se naşte în măsura în care cel prejudiciat a omis, cu intenţie ori din culpă gravă, să înlăture prejudiciul prin mijloace legale". De asemenea, deşi reclamantul susţine că ilegal a fost atras la răspundere contravenţională, şi respectiv - ilegal sancţionat cu amendă contravenţională, menţionăm că Legea nr.1545 garantează repararea prejudiciului material şi moral în cazurile în care persoana a fost ilegal arestată contravenţional, reţinută contravenţional sau i s-a aplicat ilegal amenda contravenţională de către instanta de iudecată. or în şedinţa de judecată s-a stabilit că amenda contravenţională a fost aplicată de agentul constatator, ci nu de instanţa de judecată.

La subiectul cheltuielilor de asistenţă juridică, indică, că prin prisma Recomandării Curţii Supreme de Justiţie nr.23 privind unele aspecte ale încasării cheltuielilor de asistenţă juridică, Recomandării Consiliului Uniunii Avocaţilor privind cuantumul onorariilor avocaţilor şi compensarea de către instanţele de judecată a cheltuielilor de asistenţă juridică, aprobată prin decizia nr.2 din 30 martie 2012, precum şi a practicii Curţii Europene, precizează că la aprecierea cheltuielilor pentru asistenţă juridică urmează a fi constatat faptul dacă acestea au fost necesare, realmente angajate şi rezonabile în cuantum. Aprecierea costurilor şi cheltuielilor judiciare se realizează în temeiul a două principii de bază, şi anume:

-costurile şi cheltuielile urmează a fi în modul corespunzător probate, de obicei prin documente de plată şi tarife aplicabile;

-cheltuielile trebuie să fie rezonabile ca cuantum şi necesare procedurii în speţă.

Ministerul justiției solicită respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată.

În ședința de judecată reclamantul Scutelnic Ivan și apărătorul acestuia, avocatul Basisto Ghenadie au susținut integral cererea înaintată și au solicitat admiterea ei, invocînd faptele indicate în cererea de chemare în judecată.

Reprezentantul pîrîtului, IGP , Ruslan Andrei, în baza procurii a declarat, că susține integral cele invocate în referința depusă anterior și solicită respingerea cererii de chemare în judecată depusă de Scutelnic Ivan împotriva Inspectoratului General al Poliției, intervenient accesoriu Ministerul Justiției R Moldova privind încasarea prejudiciului material și moral ca fiind una neîntemeiată.

Reprezentantul intervenientului accesoriu Ministerul Justiției în ședința de judecată nu s-a prezentat, însă în referința depusă a solicitat examinarea cauzei în absența sa.

Aprecierea instanţei:

Studiind materialele cauzei, examinînd probele administrate pentru dovedirea celor invocate şi raportîndu-le, la prevederile legale ce guvernează speţa, instanța constată următoarele :

Potrivit art. 5 alin.(1) Codul de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

În conformitate cu art. 118 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

Conform art.121 din Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistența de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.

Conform prevederilor art.130 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Prevederile art.240 alin. (1) Cod de procedură civilă stabilesc că, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.

Potrivit art.239 Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată. Hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanţele care au importanţă la soluţionarea cauzei şi care au fost verificate în şedinţa de judecată multilateral, complet şi au fost elucidate probele privind circumstanţele constatate ale cauzei.

Articolul 9 alin.(1) și (2) lit.f) Cod civil, prevede că drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sînt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile. Drepturile şi obligaţiile civile apar: în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane.

În conformitate cu prevederile art.15 alin.(1) Cod civil, apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

Conform art.16 alin. (1) lit. g) Cod civil, apărarea dreptului civil se face, în condiţiile legii, prin: repararea prejudiciului patrimonial şi, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial.

Potrivit prevederilor art.19 alin.(1) și (2) Cod civil, persoana lezată într-un drept al ei poate cere repararea integral a prejudiciului cauzat astfel. Se consideră prejudiciu cheltuielile pe care persoana lezată într-un drept al ei le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului încălcat, pierderea sau deteriorarea bunurilor sale (prejudiciu efectiv), precum și beneficiul neobținut prin încălcarea dreptului (venitul ratat).

Conform art.1998 alin.(1) Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Conform prevederilor art.2036 alin.(1) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri.

Potrivit art.2037 alin.(1) Cod civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanţa de judecată în funcţie de caracterul şi gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăţie a autorului prejudiciului, dacă vinovăţia este o condiţie a răspunderii, şi de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacţie echitabilă persoanei vătămate.

Conform art. 384 alin.(2) Cod contravențional, persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are dreptul: u) să ceară şi să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile sau inacțiunile ilicite ale autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

Astfel, instanța de judecată a constatat cu certitudine că, la data de 20.12.2021 de către agentul constatator ofițerul de sector al Inspectoratului de Poliţie Briceni a Inspectoratului General al Poliţiei, Ţurcan Alexandr, a fost întocmit procesul verbal cu privire la contravenţie nr. MAI05412042 cu privire la contravenția prevăzută de art. 240 al. (1) Cod contravenţional RM.

Prin Decizia agentului constatator din cadrul IP Briceni a Inspectoratului General al Poliţiei, Țurcan Alexandr, adoptată la data de 20.12.2021, Scutelinic Ivan a fost sancţionat cu amendă în mărime de 30 unităţi convenţionale, echivalent cu 1500 (una mie cinci sute) lei.

Fiind contestat, procesul verbal cu privire la contavenţie nr. MAI05412042 din 20 decembrie 2021 şi decizia agentului constatator din cadrul IP Briceni a Inspectoratului General al Poliţiei, Ţurcan Alexandr, prin hotărîre judecătoriei Edineţ sediul Briceni din 16.12.2022, a fost dispusă anularea deciziei de sancţionare adoptată de către agentul constatator al IP Briceni Ţurcanu Alexandr la data de 20 decembrie 2021, prin care Scutelinic Ivan a fost sancţionat pentru comiterea contravenţiei prevăzute de art. 240 alin.(l) Cod contravenţional cu amendă în mărime de 30 unităţi convenţionale ce constituie suma de 1500 (una mie cinci sute), cu încetarea procesului contravenţional, din lipsa faptei contravenţionale.

Aceste circumstanțe au servit temei de adresare a reclamantului Scutelnic Ivan în instanța de judecată cu cerere de încasare a prejudiciului moral cauzat în rezultatul atragerii ilegale la răspundere contravenţională.

La caz, obiectul juridic litigios constituie repararea prejudiciului nepatrimonial, cauzat prin acțiunile agenților constatatori din cadrul Inspectoratului de Poliție Briceni.

Contravenția a fost constatată de către agentul constatator al IP Briceni Țurcan Alexandru, acest drept fiindu-i atribuit agentului constatator prin prisma art. 400 alin. (1) Cod contravențional.

Potrivit prevederilor art. 12 din Legea cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului nr. 320 din 27 decembrie 2012, Inspectoratul General al Poliției reprezintă unitatea centrală de administrare și control a Poliției, cu statut de persoană juridică și cu competență pe tot teritoriul Republicii Moldova.

Totodată, conform art. 15 din Legea menționată, poliția se organizează în subdiviziuni teritoriale - unități ale Poliției cu personalitate juridică, de competență teritorială corespunzător împărțirii administrativ-teritoriale a țării, subordonate Inspectoratului General al Poliției, care sînt amplasate și își desfășoară activitatea în teritoriul unității administrativ-teritoriale în baza regulamentelor de organizare și funcționare aprobate de șeful Inspectoratului General al Poliției.

Potrivit articolelor 15, 17, 19 al Regulamentului privind organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 547 din 12 noiembrie 2019, Inspectoratul are în subordinea sa: 1) subdiviziuni specializate; 2) subdiviziuni teritoriale. Subdiviziunile specializate reprezintă entităţi ale Poliţiei de competenţă teritorială generală, cu sau fără personalitate juridică, aflate în subordinea Inspectoratului. Poliţia se organizează în subdiviziuni teritoriale – entităţi ale Poliţiei, de competenţă teritorială – corespunzător împărţirii administrativ-teritoriale, cu sau fără personalitate juridică, aflate în subordinea Inspectoratului, care sînt amplasate şi îşi desfăşoară activitatea pe teritoriul unităţii administrativteritoriale.

Totodată, Regulamentul privind organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției stipulează că între subdiviziunile Inspectoratului General se stabilesc relații de subordonare și de cooperare. Relațiile de subordonare reflectă transmiterea sarcinilor și raportarea modului de realizare a acestora pe poziție ierarhică. Relațiile de cooperare se stabilesc în raport cu funcțiile stabilite de prezentul Regulament și de regulamentele de activitate ale subdiviziunilor subordonate Inspectoratului.

În ce privește pretențiile reclamantului Scutelnic Ivan înaintate către IGP, instanța reține prevederile art. 2036 alin. (1) și (2) Cod civil, care stipulează că, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri. Prejudiciul moral se repară indiferent de existenţa şi întinderea prejudiciului patrimonial.

În conformitate cu art. 2037 alin. (1), (2) și (3) Cod civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanţa de judecată în funcţie de caracterul şi gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăţie a autorului prejudiciului, dacă vinovăţia este o condiţie a răspunderii, şi de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacţie echitabilă persoanei vătămate. Caracterul şi gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanţa de judecată, luînd în considerare circumstanţele în care a fost cauzat prejudiciul, restrîngerea posibilităţilor de viaţă familială şi socială, precum şi statutul social al persoanei vătămate.

La determinarea despăgubirii, instanţa de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obişnuit în împrejurări similare şi, pe de altă parte, ia în cont particularităţile cazului.

Respectiv, fiecare persoană care pretinde că a suferit, este în drept să-și estimeze prejudiciul adus, dar numai instanța de judecată este împuternicită de lege să aprecieze cuantumul prejudiciului moral, conducându-se de noțiunea reparării rezonabile, de circumstanțele cazului concret, de personalitatea părților.

În ședința de judecată s-a constatat că prin decizia agentului constatator din cadrul IP Briceni a Inspectoratului General al Poliţiei, Țurcan Alexandr, adoptată la data de 20.12.2021, Scutelinic Ivan a fost sancţionat cu amendă în mărime de 30 unităţi convenţionale, echivalent a sumei de 1500 lei.

Fiind contestat, prin hotărîre judecătoriei Edineț sediul Briceni din 16.12.2022 procesul verbal cu privire la contavenţie nr. MAI05412042 din 20 decembrie 2021 şi decizia agentului constatator din cadrul IP Briceni a Inspectoratului General al Poliţiei, Ţurcan Alexandr, a fost dispusă anularea deciziei de sancţionare adoptată de către agentul constatator al IP Briceni Ţurcanu Alexandr la data de 20 decembrie 2021, cu încetarea procesului contravenţional, din lipsa faptei contravenţionale.

Hotărîrea în cauză a devenit definitivă, ne fiind contestată de către agentul constatator.

Prin urmare, instanţa de judecată consideră că în cazul dat reclamantul a fost ilegal atras la răspundere contravenţională şi supus sancţiunii contravenţionale sub formă de amendă, or, decizia asupra cauzei contravenționale a fost anulată.

Totodată, potrivit celor declarate în cadrul ședinței de judecată de către reclamant și reprezentantul acestuia, în urma supunerii la răspundere contravențională acesta a avut retrăiri psihice legate de învinuiri ilegale ce atentează asupra drepturilor sale nepatrimoniale.

Ca urmare, în şedinţa de judecată s-a constatat cu certitudine că reclamantul a fost ilegal atras la răspundere contravenţională şi supus sancţiunii contravenţionale prin decizia care a fost anulată, și ca urmare reclamantul s-a aflat în stare de stres, emoţii, tulburări de sănătate. Astfel, ultimul urmează a fi despăgubit, or în cadrul examinării cauzei s-a constatat cu certitudine întrunirea condițiilor enunțate mai sus, necesare pentru încasarea prejudiciului moral cauzat reclamantului.

Careva probe concludente şi pertinente care să combată cele existente şi constatate în şedinţa de judecată, din partea pârâtului n-au fost prezentate, or, potrivit art.118 alin.(1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invoca drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale, dacă legea nu dispune altfel.

Ce se referă la cuantumul reparației pentru prejudiciul moral cauzat reclamantului, instanța reține că scopul acesteia nu este unul punitiv și nici vindicativ, urmând că reparația să fie echitabilă dar nu excesivă, concluzie ce reiese atât din dispozițiile art. 2037 alin. (1) din Codului Civil cât și jurisprudența constantă a CEDO.

Cuantumul compensației depinde și de durata menținerii consecințelor vătămării. Instanța de judecată, la stabilirea cuantumului prejudiciului moral, ia în considerație circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul.

Astfel, la caz, în temeiul prevederilor enunțate, se impune admiterea parțială a cerinței lui Scutelnic Ivan cu privire la repararea prejudiciului moral, având în vedere

caracterul și gradul de gravitate al încălcărilor admise, de natura drepturilor personale lezate și locul acestora în sistemul de valori ale persoanelor, de caracterul și gradul suferințelor psihice.

Reieșind din cele expuse, instanța de judecată consideră că prejudiciul moral în cuantum de 3000 de lei constituie o sumă echitabilă și suficientă pentru prejudiciul moral suferit de către Scutelnic Ivan, având în cooperare cu principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, suferințele morale, starea de stres cauzată reclamantului.

Referitor la cheltuielile judiciare, instanța constată următoarele :

Potrivit prevederilor art.383 alin (1) Cod Contravențional, Cheltuielile de administrate şi de conservare a probelor, de retribuire a apărătorului, alte cheltuieli aferente procesului contravenţional se suportă de contravenient, dacă a fost aplicată o sancţiune contravenţională, în modul stabilit de legislaţie.

Iar potrivit alin. (3) al aceluiași articol persoana în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional se repune în dreptul de care a fost privată şi ei i se repară cheltuielile suportate în proces dacă, prin hotărîre definitivă, este declarată nevinovată sau răspunderea sa contravenţională este înlăturată, cu excepţia cazului de amnistie.

În conformitate cu prevederile art. 82 Cod de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecată a cauzei.

În conformitate cu art. 90 lit. i) Codul de procedură civilă, Din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte cheltuielile de asistenţă juridică.

Potrivit art.94 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului - proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

În conformitate cu alin.(1) și alin.(11) art. 96 Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menţionate la alin. (1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

La caz instanța reiterează că după cum s-a constatat, procesul-verbal și decizia agentului constatator de aplicarea amenzii contravenientului Scutelnic Ivan au fost anulate prin hotărîrea definitive a instanței judecătorești.

În cadrul examinării cauzei contravenționale în cadrul judecătoriei Edineț sediul Briceni, reclamantul Scutelnic Ivan a fost reprezentat de avocat, deci a beneficiat de asistența juridică.

Reclamantul a solicitat încasarea în beneficiul său a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 9000 lei

Potrivit art.96 alin.(1), (1^{1}) Cod de procedură civilă, Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. (1^{1}) Cheltuielile menţionate la alin.(1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă

aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Din materialele cauzei s-a constatat faptul că la examinarea contestației depuse de către Scutelnic Ivan împotriva procesului verbal cu privire la contravenție și a deciziei agentului constatator, petiționarul a fost asistat de avocat în baza contractului din data de 03 mai 2022 și a achitat pentru asistența juridică suma de 4000 lei la CA ,, Basisto Ghenadie ,, fapt confirmat prin copia autentificată a bonului de plată nr. DAA 34163694 din data de 31 mai 2022 (f.d.36).

La examinarea prezentei cauze Scutelnic Ivan asemeni a fost asistat de avocat în baza contractului din data de 29 februarie 2024 și a achitat pentru asistența juridică suma de 5000 lei la CA ,, Basisto Ghenadie ,, fapt confirmat prin copia autentificată a bonului de plată nr. DAA 34163751 din data de 29 februarie 2024 (f.d.37).

Astfel, instanța de judecată constată, că urmează a fi admisă suma cheltuielilor de asistență juridică de 9000 lei, ținând cont de complexitatea cauzelor, caracterul litigiului, aportul avocatului la soluționarea cauzei, timpul şi munca depusă de avocat, prin urmare cheltuielile pentru asistența juridică sunt necesare şi rezonabile ca mărime, urmând a fi încasate din contul pârâtului.

În conformitate cu art.238-241 Cod de procedură civilă R Moldova, instanța de judecată,

H O T Ă R Ă Ş T E :

Cererea de chemare în judecată depusă de Scutelnic Ivan împotriva Inspectoratului General al Poliției, intervenient accesoriu Ministerul justiției R Moldova privind încasarea prejudiciului material și moral se admite parțial.

Se încasează de la Inspectoratului General al Poliției, cu sediul în mun. Chișinău, str. Tiraspol 11/1 în beneficiul lui Scutelnic Ivan, c/p *****, prejudiciul moral în mărime de 3000 (trei mii) lei.

Se încasează de la Inspectoratului General al Poliției, cu sediul în mun. Chișinău, str. Tiraspol 11/1 în beneficiul lui Scutelnic Ivan, c/p ***** suma de 9000 (nouă mii) lei cu titlu de cheltuieli pentru acordarea asistenței juridice.

În rest cererea se respinge ca neîntemeiată.

Hotărârea cu drept de apel la Curtea de Apel Bălţi în termen de 30 zile de la data adoptării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Edineț, sediul Briceni.

Președintele ședinței
Judecător **Procopișina Aurelia**